

De EO-Jongerendag: al veertig jaar een magneet voor jongeren

Vandaag vindt in Arnhem de veertigste editie van de EO-Jongerendag plaats. Het grootste christelijke jongerenevenement van Nederland begon ooit in de Martinihal in Groningen. Oud-presentator Jan van den Bosch blikt terug.

Lodewijk Born

Arnhem/Hilversum | Generaties gelovigen weten niet beter dan dat er jaarlijks een stadion vol jongeren stroomt voor de EO-Jongerendag. Het begon allemaal echter op veel kleinere schaal. De eerste EO-Jongerendag, veertig jaar geleden, werd gehouden in de Martinihal in Groningen. „Het was een experiment daar in het hoge Noorden, maar de jongeren stroomden toe”, vertelt Jan van den Bosch, die bijna twintig keer de Jongerendag presenteerde. „Vooral ook veel Friese jongeren. Het werd een geweldig succes. In Groningen werd de basis gelegd voor deze veertigste Jongerendag nu.” Van den Bosch was 23 jaar toen hij die eerste presentatie deed in de Martinihal. Het thema was passend bij die tijd, simpel en helder: 'Jongeren slaan de Bijbel open'.

Was het voor de Evangelische Omroep meteen helder dat de EO-Jongerendag voorzag in een behoefte bij de achterban? „Het was duidelijk: er was een grote behoefte bij jongeren om met name elkaar te ontmoeten. In een tijd waarin veel christenjongeren het gevoel hadden dat ze er een beetje alleen voor stonden. De enorme belangstelling gaf ook een geweldige verbinding: 'We zijn met velen!'. Zo is het altijd gebleven.”

Na vier andere kleinschalige jongerendagen - in Arnhem, Hilversum, Leiden en Den Bosch - viel in 1980 het besluit te verhuizen naar de Jaarbeurs in Utrecht, om er een landelijk evenement van te maken. Het aantal deelnemers groeide op die locatie meteen sterk; in 1982 kwamen er al zo'n twintigduizend mensen op het evenement af. Dat werden er nog meer. Toen de Utrechtse Jaarbeurs te klein werd voor het aantal deelnemers, werd er verhuisd naar het stadion Galgenwaard in de Domstad. In 1999 waren werd tijdens de jubileumeditie

in de Amsterdam Arena een recordaantal van vijftigduizend bezoekers bereikt. De Arena bleek echter een te grote jas, wat de sfeer niet bevorderde, en daarom ging men terug naar Arnhem.

Geheim

Vooral door seculiere media werd het fenomeen EO-Jongerendag altijd met bewondering en verbazing bekeken. Van den Bosch: „Wat is het geheim van de Jongerendag?” vroeg een bekende politicus me ooit die ik op een Jongerendag interviewde. Ik zei: 'Drie letters'. Hij begreep het niet. Ons geloof in God is het uitgangspunt, dat verbindt.’

De impact van de Jongerendag is nog altijd enorm, zegt Van den Bosch,

De jongeren stroomden toe bij de eerste editie. Vooral ook veel Friese jongeren

die later diverse opvolgers kreeg, zoals Bert van Leeuwen, Frank van der Velde en nu Manuel Venderbos. „Ik maak nog altijd ouders en ouderen mee die me vertellen dat ze op een Jongerendag het geloof (opnieuw) hebben ontdekt. En dat weer hebben overgedragen aan de generatie van nu. Ik vind dat fantastisch. De vorm verandert, de inhoud blijft hetzelfde. Gebaseerd op de tweeduizend jaar oude boodschap van Jezus. Je bent een geliefd kind van God. Dat is zo positief. Daar kan niets tegenop.”

De kritiek is nu soms dat het wel erg om de muziek gaat, maar volgens Van den Bosch hoort dat bij deze tijd. „De Jongerendag is altijd een feest ge-

Bij de EO-Jongerendag zijn persoonlijke beleving en sfeer belangrijke elementen. Foto: ANP

weest. Vroeger kon je aan jongeren vragen om een half uur stil te zijn om te luisteren naar Henk Binnendijk. Henk kon namelijk niet spreken als het onrustig was. Ik zei dan: 'Je moet een spel kunnen horen vallen'. En het werd doodstil en jongeren luisterden met enorme aandacht naar Henk. Die tijd is voorbij. Als je nu als jongere vijf minuten stil kunt zitten, is dat al een opmerkelijke prestatie. Vandaar dat het accent verschoven is van inhoudelijke sprekers naar inhoudelijke muziek. Zoals er nu veel aanbiddingsliederen worden gezongen. Ook dat is een Boodschap.”

Ook op deze veertigste Jongerendag nemen de ontmoeting en de mu-

ziek weer een prominente plaats in. Het thema is: *One*. Artiesten die zullen optreden zijn Newsboys, Matt Redman (bekend van de 'Opwekkinghit' *Tienduizend redenen*), Rend Collective en Family Force 5. Tevens zal de dertienkoppige BEAM-worshipband op het podium staan. Spreker is Jurjen van Houwelingen. Van den Bosch: „Ik ben 63 jaar jong, zo voel ik me ech” - is er vandaag bij. „Uiteraard! Ik zou het voor geen goud willen missen.”

Ten slotte, welke EO-jongerendag staat hem nog het meest bij? „De Jongerendag in 1984 waar de Amerikaanse topatleet en tienvoudig winnaar van Olympisch goud Carl Lewis zou komen. Hij was door ziekte verhin-

derd en ik vond het verschrikkelijk om bij de opening van de Jongerendag dit aan de ruim dertigduizend jongeren te moeten vertellen. Ik dacht dat de zaal van de Jaarbeurs zou leeglopen, maar toen ik tegen de jongeren zei: 'ik heb na een doorwaakte nacht moeten leren dat het niet om mensen gaat op een Jongerendag, maar om Jezus...', gingen al die jongeren spontaan staan en kwam er een daverend instemmend applaus. Het werd een geweldige Jongerendag onder het thema: de Wedloop.”

De EO-Jongerendag is vanmiddag vanaf half twee live te zien via Nederland 2

De Jongerendag, dat is vooruitstrevend christendom

Het succes van de EO-Jongerendag is met name te danken is aan het feit dat de EO er in slaagde om een concept te bedenken dat aansloot bij wat de jeugd wilde en in de (traditionele) kerken niet vond. Dat zocht Johan Roeland (36), universitair docent media, religie en cultuur aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. „Ze wisten aan te sluiten bij de beleving van de jongeren en zijn daarin altijd progressief gebleven”, aldus Roeland. De Ronduit-club - en het huidige BEAM - zorgde voor verbinding.

Het massale samenzijn op de Jongerendag sprak aan, net als een gevoel dat er één dag per jaar was waar je geïnspireerd vandaan kwam en waar je in je eigen kerk weer mee verder kon, zegt Roeland. Hij

bezocht als tiener de Jongerendag zelf ook vele keren, ook met dezelfde redenen. Roeland promoveerde later op antropologisch onderzoek naar evangelische jongeren in Nederland, studeerde theologie en behaalde een propedeuse in psychologie.

Blij geloof

„De Jongerendag stond - en staat - symbool voor vooruitstrevend christendom. Omdat de EO er altijd weer in slaagde de verbinding te houden met de jeugd en de cultuur” Het zorgde zelfs voor „een type christen”. Kort gezegd: het blijde, enthousiaste EO-geloof. Ook de religieuze ervaring die mensen er meemaken, speelt een belangrijke rol. „Je hoort nog steeds mensen zeggen dat de EO-Jongerendag een van de religieu-

ze hoogtepunten in hun leven is geweest.”

Vorig jaar verscheen van de hand van onder meer Roeland een artikel in het internationale blad *Journal of Contemporary Religion* over de Nederlandse Jongerendag die in Europa zijn gelijke niet kent. Op een bepaald moment is er een omslagpunt gekomen in het programma, meent Roeland. „Vroeger ging het vooral om bezinning. Dat je luisterde naar preken. Midden jaren negentig kwam daar de muziek van internationale artiesten bij. En werd het 'Bezinning en beleving'. Nu zitten we op een punt dat de nadruk op beleving ligt. In een concertachtige sfeer waar je ook meedoet als bezoeker, maar er ook nog altijd iets is dat je meekrijgt dat schuurt tegen de orthodoxie aan.”

De EO moet goed in de gaten houden dat de evangelische wereld aan het veranderen is

Er is een gedeelde religieuze ervaring van allen in een groot stadion, bijvoorbeeld door de aanbidding via de praise- en worshipmuziek. Hoe lang kan de EO dit nog volhouden? „Zolang ze blijven 'snappen' wat de jeugd wil, kan het nog heel lang. Toch zitten we ook in een tijd dat de massaliteit van bijeenkomsten op zijn retour is. De Evangelische Omroep moet goed in de gaten houden dat de evangelische wereld snel aan het veranderen is. Er is ook plek voor ambivalentie en twijfel. Dat zag je bijvoorbeeld op de laatste edities van het Flevo Festival. Daar waren sprekers die de hele bodem onder het geloof 'wegschroefden'. Ik vond het mooi dat die ruimte er was en eigenlijk is het dus jammer dat Flevo nu gestopt is.”

Geestelijke dorst lessen in voetbaltempel in Arnhem

Zo'n 27.000 jongeren woonden zaterdag de veertigste EO-Jongerendag bij in Arnhem. Muziek was het belangrijkste element van het programma. Het GelreDome werd omgetoverd tot een zingende voetbaltempel.

Lodewijk Born

Arnhem | „Ik denk dat ze veertig jaar geleden niet hadden gedacht dat de EO-Jongerendag er vandaag zo uit zou zien”, aldus presenterator Manuel Venderbos, na de opening met het nummer *God's great dance floor*. „Wat blijft het toch te gek om in een voetbalstadion met elkaar te zingen.” Onder aanvoering van de BEAM worshipband gebeurde dat veelvuldig.

De EO-jongerendag is in veertig jaar tijd uitgegroeid tot een fenomeen, zo bleek zaterdag weer. Venderbos noemt het 'de MTV-awards van het geloof'. Gezien de show die werd neergezet was dat niets te veel gezegd. Toch blijft het gaan om die verbinding, verwoord in het thema van zaterdag: *One*.

„Iedereen hoeft niet zondag hetzelfde merk pepermunt naar binnen te werken om toch één te zijn. Misschien houd je meer van een domina dan een dominee. Misschien ben je meer van psalmen of ben je meer van praisemuziek. Misschien ben je vandaag wel katholiek of prettig gereformeerd. Wat ik het mooie vind aan de EO-Jongerendag – en dat al veertig jaar – dat jongeren bereid zijn om over hun kerkmuur heen te stappen en één te zijn met z'n allen, ondanks dat ze misschien verschillend zijn.”

Venderbos ervoer dat gevoel zelf toen hij onlangs in Tanzania meedeed aan een eucharistieviering – „een ding om samen te vieren dat je gelovig bent”. Ondanks dat hij aarzelde, maar van harte werd uitgenodigd. „Misschien voel jij het vandaag alle-

aldus Van Houwelingen. Volgens hem was het een bewuste keuze van Jezus, die altijd op zoek gaat naar het verlorene. Diezelfde zoektocht is er nog steeds. „Jezus is op zoek naar je. Juist op die plek waar je rot voelt, waar je je schaamt. Jezus zit te wachten bij jouw waterput. Hij wil je ontmoeten.”

Bij Jezus hoeft je de schone schijn niet op te houden. „Hij prikt dwars door je Facebook-profiel heen en zegt: ik zie het allemaal. Ik ken al je worstelingen en het is oké. Hij ziet de slaapkamer-jij, de werk-jij, de familie-jij. Hij ziet ook je dorst. Die diepe dorst naar geliefd zijn, er toe doen, betekenis hebben in je leven.”

Heel wat jongeren zoeken het in verkeerde 'dorst'. „Bijvoorbeeld in merkkleding. Achter de hele nacht gamen zit ook een dorst, net als wanneer je 's avonds laat op je kamer kijkt naar dingen waarvan je weet: 'dit is niet oké'. Jezus zegt: waarom kom je niet bij mij? Ik wil heel graag een relatie met jou, *One* met jou zijn.”

Porno

Een getuigenis van Lisanne (20), die eenzaam was en verslaafd raakte aan porno, ondersteunde zijn boodschap. Ze had geen vrienden, begon steeds meer aan suicide te denken en sneed zichzelf „als straf dat ik nog leefde”. „Op een avond kwam God naar me toe en zei: als je geen reden hebt om te leven, leef dan voor mij.” Ze ging leven met God, maar worstelde nog wel ongeveer vier jaar met de pornoverslaving. Met kleine stapjes ging het beter. „God is sterker dan een verslaving. Laat je niet langer gebruiken als speeltje van de duivel, maar leef als kind van God. De duivel verspilt zijn energie aan jou, vanaf nu”, zo vertelde ze openhartig. Het werd met gejuich en instemming ontvangen. De 5-1 van de dag ervoor werd soms nog even dunnetjes overgedaan. De Ierse folkpraise van Rend Collective, Family Force 5, Newsboys en reliëpster Matt Redman maakten het compleet voor de duizenden jongeren. Ze lieten met hun optreden zien dat een stadion eens per jaar de EO-kerk is, en dat nog wel even zo blijft.

Kort nieuws

Protestantse Kerk

Ds. J.W. Doff veertig jaar predikant

Rotterdam | Ds. J.W. Doff is op 16 juni veertig jaar predikant in de Protestantse Kerk in Nederland. Jan Willem Doff werd geboren op 31 mei 1949 in Apeldoorn. Hij studeerde theologie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en werd in 1974 gereformeerd predikant te Schermerhorn. Daarna stond hij bij Brielle (1979), Scheveningen (1983, geestelijk verzorger verpleeghuizen) en te Rotterdam-Noordrand (Open Hof, 1986). Ds. Doff ging vorige maand met emeritaat.

Pakistan

Christelijke politicus vermoord

Islamabad | In Pakistan is opnieuw een christelijke politicus vermoord. Hendry Masih, vertegenwoordiger in het parlement van de provincie Bealoetsjistan, werd door een van zijn lijfwachten neergeschoten. Hij werd zwaargewond naar het ziekenhuis overgebracht, waar hij later aan zijn verwondingen overleed. Masih stond bekend als een voorvechter van de rechten van religieuze minderheden. De Pakistaanse premier Nawaz Sharif heeft de aanslag veroordeeld. In 2011 werden de gouverneur van Punjab en de christelijke minister van Minderheden, Shahbaz Bhatti, vanwege hun strijd tegen de omstrede blasfemiewetten.

Religieuze tv

Joodse omroep wint Europese prijs

Hilversum | De Joodse Omroep heeft met het televisieprogramma *Zoek de verschillen* de eerste prijs gewonnen van het Europese festival voor religieuze televisie. De prijs voor de beste levensbeschouwelijke tv-productie werd zaterdag uitgereikt bij de afsluiting van het vierdaagse evenement, dat in Hilversum plaatsvond. *Zoek de verschillen*, dat bestaat uit negen afleveringen, won niet alleen de vakjuryprijs maar ook de publieksprijs. Het gaat over verschillende joodse jongeren die naar bijzondere en exotische joodse gemeenschappen in diverse landen worden gestuurd. Daar draaien ze mee in gezinnen met heel andere culturele en religieuze gewoontes.

Geen audiënties

Paus: tijd om op adem te komen

Vaticaanstad | Paus Franciscus houdt tijdens de zomervakantie geen audiënties met staats- en regeringsleiders en ook geen publieke vieringen 's morgens in de kapel van Santa Martha. Dat heeft het Vaticaan bekendgemaakt. De laatste audiëntie is die van 25 juni. De paus hervat begin augustus zijn activiteiten. Op 13 augustus reist hij naar Zuid-Korea, voor de Aziatische jongerendagen en om er enkele Koreaanse martelaars zalig te verklaren. Volgens Koreaanse media draagt hij vlakbij de Noord-Koreaanse grens een eucharistie op. Vanaf september viert de paus opnieuw in het publiek de eucharistie op zondagmorgen met tienduizenden gelovigen en dagelijks in de kapel van het gastenhuis van Santa Martha.

Excuses

Eerste schadeclaim misbruik Polen

Koszalin | In Polen heeft voor het eerst een slachtoffer van seksueel misbruik een schadeclaim ingediend tegen de Rooms-Katholieke Kerk. De nu 26-jarige klager werd als twaalfjarige misbruikt door een priester. Hij eist zo'n 50.000 euro van het bisdom dat de priester met kinderen liet werken ondanks het feit dat zijn pedofiele neigingen bekend zouden zijn geweest. Ook eist het slachtoffer excuses. De dader is al tot twee jaar cel veroordeeld. De behandeling van de zaak voor de rechtbank in Koszalin begon vrijdag en zal maanden in beslag nemen. Er worden meerdere Poolse bisschoppen als getuigen gehoord.

Agenda

Dinsdag 17 juni

Groningen, Magnalia Dei kerk: algemene vergadering van de NPV afdeling Groningen/Haren. Drs. Ido van der Kriekke spreekt over 'Mantelzorg; de balans tussen de ander en ik'. Kriekke. Aanvang 20.00 uur.

Woensdag 18 juni

Bolsward, Het Keerpunt: WeetWieJeBent-avond van Stichting Epafra. Erik de Kruik spreekt over 'Meer dan een omhelzing'. Aanvang 20.00 uur.
Feanwâlden, KDV De Luchtbol: Fancy Fair & kindervrijmarkt. Organisatie: Chantal & Inge uit Kollumerzwaag, die in januari 2015 halve marathon lopen in Thailand voor Compassion. Opbrengst gaat naar dit doel. 13.30 tot 16.30 uur. Meer informatie: ingevanslooten@live.nl.

Beroepingswerk

Hersteld Hervormde Kerk

Beroepen: te Soest, kandidaat F. van Binsbergen te Lunteren.

Beroepbaar: kandidaat F. van Binsbergen te Lunteren; kandidaat K. van Olt te Genemuiden.

Gereformeerde Gemeenten

Beroepen: te Goudswaard, te Rotterdam-Alexanderpolder, te Wolphaartsdijk en te Zwolle, kandidaat P.D. den Haan te Nieuwdorp; te Kapelle-Bieze-linge, te Lethbridge (Canada), ds. A. Schot te Nunspeet.

Zo'n 27.000 jongeren genoten zaterdag van muziek en spektakel tijdens de veertigste EO-Jongerendag. Foto: EO/Willem Jan de Bruin